

Angažovanost Čechů ve veřejném životě – únor 2012

Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost, v12-02
Realizátor:	CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.
Termín terénního šetření:	6. – 13. 2. 2012
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvóty:	Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1054
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	PO.45, PV.23
Zveřejněno dne:	20. března 2012
Zpracoval:	Jan Červenka

Součástí únorového dotazníku CVVM byly otázky, které zkoumaly zájem českých občanů o politické dění doma i ve světě a míru jejich participace v politickém a občanském životě v podobě různých aktivit a toho, jak často se těmto aktivitám věnují.

Tabulka 1: Zájem o politiku (v %)¹

	velmi se zajímá	spíše se zajímá	spíše se nezajímá	vůbec se nezajímá	ano/ne
o politické dění v naší zemi	10	51	31	8	61/39
o politiku obecně	6	40	41	12	46/53
o politické dění ve světě	4	36	41	18	40/59
o politické dění v EU	5	34	41	19	39/60

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „nevím“.

Zájem o politické dění obecně rozděluje českou veřejnost na 46 % těch, kteří se o politiku zajímají (při součtu odpovědí „rozhodně se zajímá“ a „spíše se zajímá“), a 53 %, kteří zájem o politické dění obecně dle svého tvrzení naopak nemají (součet odpovědí „spíše se nezajímá“ a „rozhodně se nezajímá“). Politické

¹ Otázka: „Jak moc se v současné době zajímáte a) o politiku obecně, b) o politické dění v naší zemi, c) o politické dění v Evropské unii, d) o politické dění ve světě?“

dění v naší zemi pak zajímá 61 % občanů, 39 % o něj zájem popírá. Naopak jako menšinový se jeví být zájem české veřejnosti o politické dění v EU: zájem o něj nemá 60 % respondentů a jen asi čtyři lidé z deseti (39 %) se o politiku v EU podle svého vyjádření zajímají. prakticky stejný zájem pak dotázaní deklarují v případě politického dění ve světě, když tři pětiny oslovených (60 %) zájem o politické dění ve světě nejeví a dvě pětiny (40 %) se o ně podle vlastních slov zajímají.

Zájem o politiku deklarují ve všech případech častěji muži než ženy. Zájem se také zvyšuje s věkem, se stupněm dosaženého vzdělání či zlepšující se životní úrovní. Z hlediska politické orientace pak častější zájem o politiku projevují lidé, kteří jsou ideologicky jasně vyhranění na pravici a v případě domácí politiky či politiky obecně i na levici, zatímco menší zájem se objevoval nejen mezi dotázanými, kteří se na pravolevé škále politické orientace nedokážou zařadit, ale také mezi těmi, kteří se sami řadí do jejího středu. Z hlediska stranických preferencí vyšší zájem o politiku deklarovali vždy stoupenci ODS.

Tabulka 2: Zájem o politiku, časové srovnání (v %)

	II/05	II/07	II/08	II/09	VI/09	II/10	II/11	II/12
o politické dění v naší zemi	64/36	66/34	64/36	59/41	58/42	61/39	58/42	61/39
o politiku obecně	50/50	50/50	47/53	46/53	44/56	48/52	46/54	46/53
o politické dění ve světě	50/49	44/56	40/59	45/53	44/56	40/59	39/60	40/59
o politické dění v EU	38/61	33/66	32/68	35/64	32/68	30/70	30/70	39/60

Pozn.: Podíly velmi+spíše se zajímá a velmi+spíše se nezajímá; dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Z časového srovnání lze vidět (viz tabulku 2), že oproti minulému roku se zvýšil podíl zájmu o dění v EU, což lze s vysokou mírou pravděpodobnosti připsat na vrub událostem spojeným s krizí okolo eura a snahám o její řešení. Díky tomuto zvýšení se aktuálně deklarovaný zájem o dění v EU neliší od toho, jak jej lidé deklarovali v roce 2005, kdy byla otázka v této podobě pokládána v našich šetřeních poprvé, zatímco obecný zájem o politické dění v zahraničí je oproti té době zřetelně nižší. Ostatní oblasti zůstaly z hlediska deklarovaného zájmu v rámci statistické chyby na stejné úrovni, jako před rokem.

Tabulka 3: Jak často se věnujete...? (v %)²

	často	někdy	zřídka	nikdy
sledování informací o politice v médiích	34	37	24	5
diskutování o politice s přáteli	9	32	38	21
přesvědčování přátel, aby volili stejně	2	8	16	73
zapojování se do řešení veřejných problémů	2	13	34	50
účasti na politických shromážděních	1	8	20	71
setkávání s politiky	2	8	19	71
práci pro politickou stranu	1	3	4	92

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „nevím“.

Co se týče aktivit, které občané kvůli politice vyvíjejí (viz tabulku 3), na prvním místě je sledování informací o politice v médiích: „často“ tak činí přibližně třetina (34 %) respondentů, „někdy“ 37 % oslovených. S přáteli se o politice „často“ baví asi tak každý desátý člověk (9 %), „někdy“ pak další o málo méně než třetina (32 %) respondentů. Ostatním do výzkumu zařazeným aktivitám – přesvědčování přátel, aby volili stejně jako oni, zapojování se do řešení veřejných problémů, účasti na politických shromážděních, setkávání se s politiky nebo práci pro politickou stranu se jinak než zřídka věnuje pouze malá část občanů a naopak většina z nich to podle vlastních slov nedělá vůbec nikdy. Odpověď „nikdy“ zvolilo vždy více než sedm z deseti oslovených právě u položek „účast na politických shromážděních“, „přesvědčování přátel, aby volili stejně“ a „setkávání s politiky“, u „práce pro politickou stranu“ to bylo dokonce více než devět z deseti dotázaných. Jen v případě „zapojování se do řešení veřejných problémů“ se podíl těch, kteří tuto aktivitu alespoň „zřídka“ vyvíjejí, blížil polovině (49 %), byť jen dva lidé ze sta tak podle svých slov činí „často“ a 13 % „někdy“.

Tabulka 4a: Sledování informací o politice v médiích

	II/02	V/02	VI/02	X/02	II/07	II/08	II/09	II/10	II/12
často	27	24	26	24	39	27	36	34	34
někdy	33	34	33	35	35	35	37	37	37
zřídka	29	30	27	29	23	27	24	23	24
nikdy	11	12	14	12	3	11	3	6	5

Tabulka 4b: Diskutování o politice s přáteli

	II/02	V/02	VI/02	X/02	II/07	II/08	II/09	II/10	II/12
často	14	11	13	11	9	12	10	9	9
někdy	36	33	37	36	36	37	34	35	32
zřídka	33	37	31	33	37	36	41	38	38
nikdy	17	19	19	20	18	15	15	17	21

² Otázka: „Řekněte mi prosím, jak často se věnujete následujícím činnostem: a) sledujete informace o politice v médiích, b) diskutujete o politice s přáteli, c) přesvědčujete přátele, aby volili stejně jako Vy, d) zapojujete se do řešení veřejných problémů, e) zúčastňujete se politických shromáždění, f) setkáváte se s politiky, představiteli státní správy a samosprávy, g) pracujete pro politickou stranu?“

Tabulka 4c: Přesvědčování přátel, aby volili stejně

	II/02	V/02	VI/02	X/02	II/07	II/08	II/09	II/10	II/12
často	2	3	2	3	2	2	1	2	2
někdy	8	8	10	7	7	8	5	9	8
zřídka	16	16	16	14	19	16	16	14	16
nikdy	73	72	72	75	72	73	78	74	73

Tabulka 4d: Zapojování se do řešení veřejných problémů

	II/02	V/02	VI/02	X/02	II/07	II/08	II/09	II/10	II/12
často	3	2	3	4	2	2	2	1	2
někdy	18	15	13	14	13	13	8	12	13
zřídka	32	30	28	27	33	33	28	30	34
nikdy	47	53	55	55	52	51	61	56	50

Tabulka 4e: Účast na politických shromážděních

	II/02	V/02	VI/02	X/02	II/07	II/08	II/09	II/10	II/12
často	2	2	3	4	2	2	1	1	1
někdy	11	12	9	11	8	7	5	7	8
zřídka	22	22	21	20	22	18	20	18	20
nikdy	65	64	67	65	68	73	74	74	71

Tabulka 4f: Setkávání s politiky

	II/02	V/02	VI/02	X/02	II/07	II/08	II/09	II/10	II/12
často	2	2	3	4	2	2	2	1	2
někdy	12	10	9	11	9	6	5	7	8
zřídka	21	20	18	21	19	20	17	19	19
nikdy	64	67	70	64	70	72	76	72	71

Tabulka 4g: Práce pro politickou stranu

	II/02	V/02	VI/02	X/02	II/07	II/08	II/09	II/10	II/12
často	1	1	1	3	2	2	1	1	1
někdy	3	3	4	5	4	3	2	2	3
zřídka	6	6	5	5	5	4	4	4	4
nikdy	90	89	90	87	89	91	93	92	92

Pozn.: Procenta ve sloupci, dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Údaje v tabulkách 4a až 4g nabízejí možnost srovnání aktuálních výsledků s předchozími. Oproti poslednímu šetření z února 2010 došlo pouze ke dvěma změnám převyšujícím hranici statistické chyby, a sice k poklesu podílu těch, kdo se „nikdy“ nezapojují do řešení veřejných problémů o šest procentních bodů, a ke zvýšení téhož podílu v případě diskusí o politice s přáteli o čtyři procentní body. V horizontu uplynulých deseti let můžeme vidět, že se poněkud zvýšilo sledování politiky v médiích, naopak určitý úbytek lze zaznamenat v případě

diskusí o politice s přáteli, u zapojování se do řešení veřejných problémů, u účasti na politických shromážděních nebo u setkávání se s politiky.